

ΕΝΑΣ ΗΡΩΑΣ

ΓΕΙΑ σου, ήρωα, έφώναξα δυνατά, μ' ένθουσιασμό, κ' έπέταξα τὸ φεσάκι μου ψηλά στὸν ἀγέρα !
 — Γειά σου, ήρωα ! έφώναξαν κ' οί μεταμφιεσμένοι σ'εϋζώνους πυροβοληταί μου, πετώντας κι' αὐτοί τὰ φεσάκια τους.

Κ' ήταν σωστός, πραγματικός ήρωας, καὶ τοῦ ἄξιζε ἡ τόση τιμὴ ποῦ τοῦ κάναμε.

Εἶχε ἀντικρύσει μὲ τόση ἀφοβία, μὲ τόση περιφρόνησι ἐκείνη τὴν στιγμή τὸν θάνατο, ποῦ νὰ σοῦ 'πῶ τὴν ἀλήθεια μ' ἔκανε νὰ θαυμάζω καὶ νὰ ντρέπωμαι. Γιατί πέρασαν ἀπὸ τὴν μνήμη μου, σὲ δυὸ τρία δευτερόλεπτα, μὲ γρηγοράδα ἀστραπῆς, ὅλες ἡ μουντζουρωμένες καὶ ἄτιμες εἰκόνες ποῦ μοῦτυχε νὰ 'δῶ, ἐκεῖ ἀπάνω, τῆς λίγες ἡμέρες τοῦ πολέμου. Εἰκόνες ἀξιωματικῶν ποῦ κυττάζουν νὰ φυλάξουν τὴν κόκα τους κι' ἄφηναν ἐκτεθειμένη τὴν τιμὴ καὶ τὰ γαλόνια τους. Εἰκόνες στρατιωτῶν ποῦ μόλις ἄκουγαν τὸ πρῶτο κα-

* Ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν ἔχω γράψει σειρὰν διηγημάτων εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει κι' αὐτὸ ποῦ δημοσιεύω σήμερα. Ἡ βᾶσις τῶν διηγημάτων αὐτῶν εἶνε ἀληθής, ἀληθεστάτη. Εἶνε ἐπεισόδια τὰ ὁποῖα ἀπεκόμισε ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ τὰ διηγηθῆ, μιὰ γλυκεῖα βραδυὰ τοῦ Ἰουνίου, ἐκεῖ σ' ἓνα τραπέζι τοῦ καφενείου τοῦ Ζαππείου, ἓνας φίλος μου ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ποῦ ἔπαιξε τόσο λαμπρὰ τὸ μέρος του εἰς τὸν ἀτυχῆ πόλεμον, ὥστε δὲν ἐπέτρεψε σὲ κανένα ἀπὸ 'μᾶς, τοὺς φίλους του, νὰ γράψουμε τ' ὄνομά του εἰς τὰς ἐφημερίδας.

νόνι τούς ἔπιαναν κοψίματα ἢ θυμώντουσαν πῶς εἶχαν ἀφήσει τὸ ντουφέκι τους ἑκατὸ βήματα παρὰ πίσω, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τίποτε σχοῖνα, γιὰ νὰ μὴ τὸ βλάψῃ ἢ ὑγρασία τῆς νύχτας, κ' ἔτρεχαν νὰ τὸ πάρουν γιὰ νὰ μὴ ξαναγυρίσουν.

Ἐθυμήθηκα κι' ἄλλα πολλὰ ἀκόμη, κ' ἐσκέφθηκα—τί ρόλο σπουδαῖο θάπαιζε στὸν πόλεμο καὶ πόσους γαλιονάδες θὰ ἐξευτέλιζε ὁ ἥρωάς μας, ἂν ἡ φύσις καὶ τὸ καθήκον δὲν τὸν εἶχαν τάξει ἐκεῖ, καρφωμένον στὴν θέσι του, νὰ δείχνῃ μόνον τὸν θαυμάσιον ἡρωϊσμόν του εἰς τὸ ἄροβο καὶ περιφρονητικὸ ἀντίκρουσμα τοῦ θανάτου.

Ἄν μπορούσε κι' αὐτὸς νὰ κἀνῃ ἐμπρός, βεβαίως δὲν θὰ ὤδηγοῦσε τούς στρατιώτας του εἰς τὴν ντροπιασμένη ὑποχώρησι.

*
* *

Μᾶς εἶχανε διατάξει νὰ φύγουμε γρήγορα ἀπὸ τὸ Ταφίλ-Βρύση καὶ νὰ κατεβοῦμε στὸ Μάτι. Ἦταν ἡ πρώτη ὑποχωρησις αὐτὴ ποῦ μᾶς ἀνάγκαζαν νὰ κάνουμε καὶ δὲν τὴν ἀκούσαμε μὲ μεγάλη εὐχαρίστησι. Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶχαμε ἀκόμη συνηθίσει στὰς ὑποχωρήσεις. Ἰσα μὲ κείνην τὴν στιγμὴ ἡ δουλειὰ πῆγαινε πολὺ καλά. Τὸ στρατήγημά μας, ν' ἀναιθάσουμε δηλ. ἐκεῖ πάνω, μεταμφιεσμένοι σ' εὐζώνους κανόνια, κρυφὰ ἀπ' τοὺς Τούρκους, εἶχεν ἐπιτύχει. Τὰ κανονάκια μας δούλευαν καλά, τὰ καυμένα ἀπωλείας πολλὰς δὲν εἶχαμεν· οἱ πυροβοληταὶ ἦταν κατενθουσιασμένοι, κ' ἐκεῖ ποῦ περιμέναμε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ τραδήξουμε ἔμπρὸς γιὰ τὴν Ἐλασσῶνα, μᾶς παραγγέλνουν πίσω.

Λυπηθήκαμε πολὺ, καταφαρμακωθήκαμε, ἀλλὰ καὶ τί νὰ κάνουμε. Ἐκεῖνοι ποῦ μᾶς ἔστειλαν τὴν διαταγὴ αὐτὴ, θὰ εἶχαν τούς λόγους τους, δὲν πῆγαιναν ἔτσι, στὰ χαμένα.

Λύσαμε λοιπὸν τὰ κανόνια, τὰ φορτώσαμε στὰ μουλάρια, πήραμε ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πάρουμε καὶ δρόμο.

Ἄμα ξεκινήσαμε, ρίξαμε μιὰ ματιὰ θλιβερὴ στὸ μέρος ποῦ ἀφήναμε. Πόσα ὄνειρα καὶ πόσες φιλοδοξίες δὲν ἀφήναμε ἐκεῖ ἐπάνω μαζῇ μὲ τ' ἀδειανὰ κιβώτια τῶν πυρομαχιῶν καὶ μὲ τὰ συντρίμματα τῶν ἐχθρικῶν ὀβίδων!

Στὸ Μάτι, τὴν ὥρα ποῦ φθάσαμε, ὁ πόλεμος εἶχε ἀνάψει γιὰ καλὰ. Δὲν εἶχαμε καιρὸ γιὰ νὰ περιμένουμε καὶ γιὰ νὰ ξαποστάσουμε ἀπὸ δρόμο.

Μᾶς εἰδείξαν τὸ μέρος ποῦ ἔπρεπε νὰ στήσουμε τὰ κανόνια μας, τὰ στήσαμε γρήγορα γρήγορα, καὶ φωτιά.

Ἐστέλναμε στοὺς Τούρκους ὀβίδες καὶ οἱ Τούρκοι μᾶς ἀνταπέδιδαν εὐγενέστατα τὴν ἐπίσκεψιν, στέλνοντας τὰ ἐπισκεπτήριά τους, ὅπως ὠνόμασεν ἓνας ἔξυπνος καὶ ἀνδρείος συνάδελφός μου τῆς τουρκικῆς ὀβίδος.

Τὸ γλέντι αὐτὸ ἐβάσταξε κάμποσες ὥρες καὶ ἀναγκαστήκαμε μὲ μεγάλη μας λύπη νὰ τὸ διακόψουμε προσωρινῶς γιὰτὶ μᾶς σώθηκαν τὰ πυρομαχικά μας ποῦ εἶχαμε φέρει ἀπὸ πάνω μαζῆ μας. Καθόμαστε λοιπὸν μὲ σταυρωμένα χέρια κ' ἐπεριμέναμε νὰ μᾶς φέρουν ἄλλα.

Σὲ λίγη ὥρα πλησίασε στὸ πυροβολεῖον μας ἓνας ὑπαξιωματικὸς καὶ δύο στρατιῶτες ὀδηγοῦντες μερικὰ μουλάρια φορτωμένα μὲ κιβώτια πυρομαχικῶν. Ἐνα ἀπ' αὐτὰ τὰ μουλάρια τὸ ξεφόρτωσαν, ἔφεραν τὰ κιβώτια καὶ τάφησαν στὸ πυροβολεῖον, πῆγαν κ' ἔδεσαν τὸ μουλάρι παρὰ κάτω, καμμιὰ πενηνταριά μέτρα, κ' ἐτράβηξαν τὸν δρόμον τους μὲ τᾶλλα μουλάρια, τὰ φορτωμένα, γιὰ νὰ πᾶνε νὰ μοιράσουν ὀβίδες καὶ σ' ἄλλα πυροβολεῖα.

Οἱ πυροβοληταὶ μου ἄρχισαν νὰ βγάξουν τῆς ὀβίδος ἀπὸ τὰ κιβώτια καὶ νὰ γεμίζουν.

Ἐκείνη τὴν στιγμή ἓνας ἀπ' αὐτοὺς μοῦ ῥώναξε γελαστός:

— Καπετάνιε μου, ἔρχεται μιὰ καταπάνω μας! Καλὰ δεξίματα!

Ἐκύτταξα. Εἶχε ἀρχίσει νὰ σουρουπώνη. Ἡ ὀβίδα μισοφαινότανε. Ἐρχότανε μὲ συριγμὸ ὀχιᾶς, ἀλλ' ὄχι καταπάνω μας. Θὰ περνοῦσε ἀπὸ πάνω μας. Δὲν εἶχε ἐκτιμηθῆ καλὰ ἢ ἀπόστασις. Γυρίσαμε λοιπὸν ὅλοι πίσω γιὰ νὰ ἴδουμε ποῦ ἦ σκᾶση. Ἡ ἄτιμη πῆγε κ' ἔσκασε πέντε δέκα βήματα, πίσω ἀπὸ τὸ μουλάρι, τὸν μουσαφίρη μας, ποῦ μᾶς ἔφερε τὰ πυρομαχικά.

Τίναξε τόσο χῶμα ἐπάνω, τὰ κομμάτια τῆς σκορπίστηκαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, τριγύρω, ἔκανε ἓνα δαιμονισμένον κρότο. Τὸ μουλάρι ἔστρεψε μὲ ἀπάθειαν σιγὰ σιγὰ, τὸ κεφάλι του, ἐκύτ-

ταξε με περιφρόνησι μερικά δευτερόλεπτα τὸ μέρος ποῦ ἔσκασε ἢ ὀδίδα, κ' ἔπειτα γύρισε πάλι, κ' ἐκύτταξε μπροστά, κατὰ τὸ μέρος μας, ὅπως καὶ πρῶτα. Οὔτε σείσθηκε ἀπὸ τῆ θέσι του.

Τότε δὲ βάσταξα κ' ἐγὼ κ' ἐφώναξα :

— Γιά σου, ἥρωα !

Τότε φώναξαν κ' οἱ πυροβοληταὶ μου τὸ ἴδιο κ' ἐπετάξαμε ὅλοι τὰ φεσάνια μας στὸν ἀγέρα.

Ἄμα τελείωσε ἡ μάχη ἐπῆγα κοντά του, τὸ χαίδεψα καὶ διέταξα νὰ τοῦ δώσουν διπλῆ μερίδα καὶ νὰ τ' ἀφήσουν ἐλεύθερον ὑπηρεσίας.

Ἦτανε τὰ μόνα ποῦ μποροῦσα νὰ τοῦ κάνω γιὰ νὰ τοῦ ἐκδηλώσω τὸν θαυμασμό καὶ τὴν ἐκτίμησί μου.

Ἄν ἦτανε στὸ χέρι μου θὰ τοῦ κρεμοῦσα στὸ λαιμό του καὶ κανένα παράσημο, ἂν κλ' αὐτὸ δὲν θὰ ταίριαζε γιατί τὸ φοροῦν τόσοι ἥρωες τῆς δειλίας καὶ τῶν υποχωρήσεων, ποῦ δὲν εὐθάνουν οὔτε στὸ πέταλο τοῦ ἥρώα μου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Εἰς ἀμαρτωλὴν γραΐαν.

ΔΦΟΥ' κουρέλι ἔκαμες στὰ γλέντια τὸ κορμί σου
 ποῦ κακογέρασε,
 εἰς τῆς μετάνοιες τῶρριξες νὰ σώσης τὴ ψυχὴ σου,
 γιὰτ' ἡμπογιά σου πέρασε.

ΣΑΤΑΝΑΣ